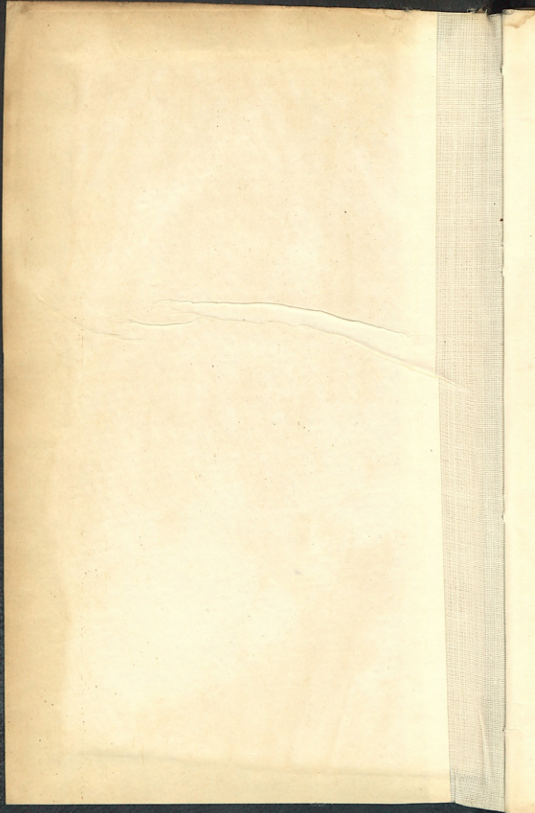
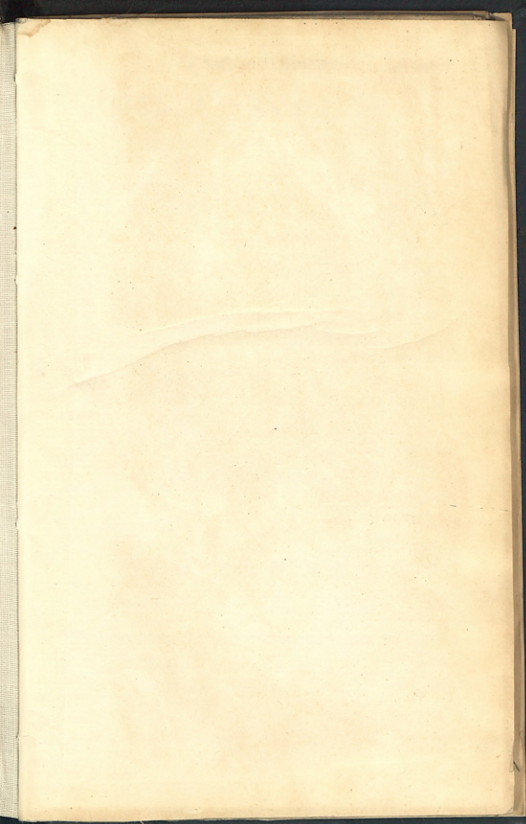

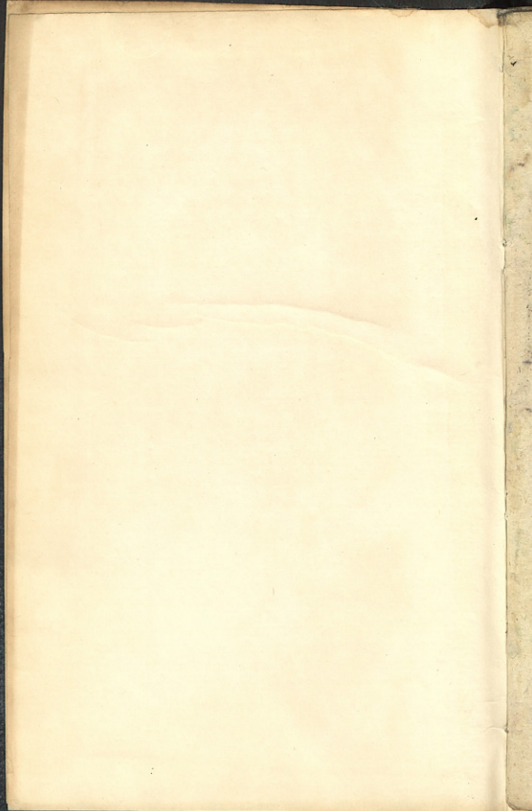
Cm

35.28

IV

КРАТКОЕ И ИМОНОЕ
ИЗЛОЖЕНИЕ

за

раздѣленіе то, начертаніе то, именованіе то,
и произношеніе то на-писмената, и правила
за сричаніе то, просодіята, и слогатъ,

и за право то чтеніе

на

Грѣческия ѿзыка.

отъ

НЕОФУТА
Іеромонаха П. П. Рѣльца.

ДАРЪ
отъ
Рилската
св. Обитель

ВЪ БѢЛГРАДЪ,
въ Княжеско-Сѣрбской Типографіи.
1835.

Сп. 35. 4 28
IV

Дозволявасе да се печата, съ тимъ примъчаніемъ, да се шесть
екземплара исте кнѣиге на расположеніе Книжеске Канцела-
ріе даду.

У Бъограду, 1-гъ Августа, 1855.

ДИМИТРІЙ ИСАИЛОВИЪ,
Цензоръ.

Любѣзнии ѣдиноплемѣнни читатели!

Не сѣдѣхъ за излишно да се издаде на свѣтъ и това малко собрание „Правила Грѣческаго ꙗзыка“ за наша та любѣзна кноть, понеже всѣкий знае безъ доказателства, защо коѣкото челоуѣкъ се намерѣватъ мало нѣчто просвѣщени въ наше то любѣзно отечество, сички те отъ Грѣчески са се просвѣтили и напоили съ потребни понѣтия, защото Грѣцы-те които се нахѣждатъ въ Тѣрѣца-та держава и подъ тѣхно ѡго, каквото и мѣ, секаде иматъ оучилища (не раздѣляватъ оучилища тѣка, въ които се оучатъ *αλφα, βητα, и γαμμα*, но Бланско оучение, и выски наѣки.) А кой може отъ насъ да се похвали, че имаме въ Болгаріа та некаде варемъ едно оучилище, дѣто да се предава Славенскіо ꙗзыкъ (кой то ѣ искренна мѣтеръ на-нашіатъ Болгарскіатъ) основателно, то ѣсть съ Граммѣтика; а како ли по высоко нѣкое оучение; а коѣ оучение ѣ было до днѣсь въ наши те оучилища, кой ли го не знае; въкварь, наѣстница, псалтиръ. А по высоко Апѣстолъ, Євѣнгеліе, Свѣтче. О Бѣ-

стїанство то. А за кни́ги що да рече́мъ; ка́звы не нахо́ж-
да на Гре́ческіятъ; вса́кій зна́е, ко́йто йма вѣдѣніе въ него.
За то́ ми се мнѣ да є́ по́ полезно за на́ши те єди-
нопле́мenni да о́учатъ вкѣпѣ со свѣ́ятъ ма́терній ѳзы́къ
и́ Гре́ческіятъ, ѳлѣи по́не по́саѣ по ма́теріятъ него́ пѣрво за
сла́дѣющы те причи́ны. Пѣрво за́що́то на Гре́ческіятъ ѳзы́къ
се нахо́ждатъ разлі́чни лю́бопы́тни списа́нїа, и́ сѣчки те є́-
пѣстѣмы (наѣки) є́тъ ко́йто мо́жатъ въ скѣро вре́ме да се
напо́лтъ со се́каквы благопо́требны іде́и (поня́тїа). А вто́-
ро, (везъ стыда́ да рече́ме) за́що́о какво́то є́ Славе́нскїй ѳ-
зы́къ іскренна ма́теръ на-Бѣлгарскїятъ, така́ є́ Є́ллинскїй
на-Славе́нскїятъ на ісправле́нїе то. За́що́то сѣчкото Славе́н-
ско сва́щенно писа́нїе (вса́къ зна́е и́ іспове́дѣва) пре́ведено
є́ є́тъ Є́ллинскїа ѳзы́къ, и́ него́вата красота́ и́ сла́дость со-
храни́ло є́ се́каде. И́ мнѣмисе, а́ко да не грѣ́шимъ, ма́каръ
и́ за́що́то є́ мно́го бога́тъ и́ о́удокосвраща́теленъ Славе́нскїй
ѳзы́къ, мно́го є́ бѣ́аче прѣ́мъ спомоществова́нїе въ сла́дост-
но то и́ свѣ́стквенно то пре́ведѣнїе, произведе́нїе, сло́женїе, сов-
ственнорече́нїе, и́ проч. є́тъ Є́ллинскїа. Ко́йто йма до́вбано
зна́нїе и́ въ два́та тѣа ѳзы́цы, то́и позна́ва існо́ тѣа і-
стїна. А́ дрѣ́го за́що́то ні́кога є́пѣстѣмы те не са́ се пре́вели
на Славе́нскїятъ ѳзы́къ, но по́лѣчавали са́ ги до́ днѣсь Сла-
вѣ́ни, Рѣ́си, Сѣ́рви, и́ Бѣлгари ѳлѣи на Латѣнски, ѳлѣи на Гре́-
чески, ѳлѣи на дрѣ́гъ и́ѣкой ѳзы́къ. А́ за на́съ ко́йто не́ма-
ме ни на Славе́нски, нїто на Бѣлгарски є́пѣстѣмы те, нїто
о́учїтели те, не є́ ли по́ до́врѣо вѣ́ксто Латѣнски, ѳлѣи Не́мец-
ки, ѳлѣи Францѣ́зски, да вѣ́дрѣ́каме Гре́ческіятъ, ко́йто є́

по истинѣ, особено ўбо ѿки нѣкій истѣчникъ и пътеководитель на нашіатъ Славѣнски на-исправленіе то, а во ѡбще и на сички те Ѣвропейски ѿзыци ѿкоже нѣкій богатыи заимодавецъ. Доде да се преклоби и наше то жестѣко цѣстїе, да можеме да имаме влѣги надежды да полѣчїме на нашіатъ матерній ѿзыкъ сички те наѣки, коѣто добрд можеме да сжидаѣме по моему мнѣнію, тѣкмо ѡтъ Россійскїа ѿзыкъ, и ѡтъ любочестїе то и прилежанїе то на-наши те ѣдиноплемѣнни оучѣни, но и то послѣ по много време, зашто са много ѡвстоѡтелства та, што припѡтствѣватъ на тоѡ добрд. И послѣ по тоѡ собранїеце (коѣто ѣ предкарїтелно понѡтїе на-Грѣческїа ѿзыкъ) имамъ намѣренїе, ѿко ми допѡстатъ временни те ѡвстоѡтелства, и подаде рѣкопѡмошь Болгарско то честолюбїе, да издадемы на свѣтъ и поплнѡятъ лексїкѡнъ за Грѣческїатъ и Болгарскїатъ ѿзыкъ. Тѡѡ Лексїкѡнъ не ще да вѣде съ такѡвъ чїнъ, какѡто що сѡ се издаѡали до сегѡ нѣкои лексїкѡнче та, въ коїто се содержѡватъ тѣкмо нѣколко потребны рѣчи, и то не по ѡлфавитѣ, като да може секой да намѣри коѡто му рѣчь потребѡва, но спорѣтъ потребы те сочинѣнїа, но ще да вѣде чїненъ, богаты, и поплнъ съ различни ѿзражѣнїа, Грамматїчески, Географїчески, Арїдмитїчески, фїзїчески, ѡстрѡномїчески понѡтїа, пословицы, странны и невѡвообрѣтаемы въ дрѣги Лексїка рѣчи. Ѣдинымъ слѡвомъ такѡвъ поплнъ и богаты лексїкѡнъ ѣще не ѣ видѣло кїдело то на престѡгрѣческїатъ ѿзыкъ, коїто ѣ собранъ и доплненъ ѡтъ различни що сѡ до сегѡ издадени на свѣтъ лексїка, а най много, ѡтъ различны Грѣчески списѡтели, и ѡтъ прѡсло-

вѣтый Андѣма *Γαβη* лексіконъ. И приготоваха се вещество то мѣ почти ѡтъ патнадесать години, и не ѣ нѣжда да мѣ се представлава и ѡписва тѣка добрына та, зашто рачители те на-мѣзы те познаватъ го какъвъ ѣ и какъвъ ще вѣде, но токмо единашъ да помогне бѡгъ да излезне на свѣтъ, зашто не ѣ лесно и малотрѣдно това дѣло, но трѣбватъ поти кровави, и иждивенїа тѣжки, ѡставамъ дрѣги те трѣдности, които са неизбежны за всѣка книга когато се прекрѣчи въ топографїата. За то и предовававамъ тѣка нашымъ единоплеменнымъ, да возбѣдимъ нѣкое желанїе въ тѣхните дѣши за едно такѡва славно дѣло и въ нашїатъ вѣднїи рѣдъ, кой то тогава ще прїиме дрѣги чѣвствованїа, и ще да се преврази като дрѣги те нарѣди, когато вїди въ свое то ѡтѣчесто такїва вѣщи, които возбѣдаватъ честолюбїе то и за по славни дѣла, (нѣка разумѣва секой що говоримъ). Соберетеси прѡче сїчки те сїли ѡ любезнїи единоплеменни Бѡлгари! И да се потрѣдїме сїчки равносїлно да нѡ прїдѡвїеме и това добро въ нашїатъ рѣдъ, зашто а-ко нѣ за предреченнїе те причини, а то за дрѣги доволнїи, секой знае какѡва неизбежна нѣжда имамы мѣ (Бѡлгаре те) за Грѣческїатъ ѡзбїкъ, най много ѡтъ сїчки те нарѣди. И азъ съ вѡжїа помошь начинамъ (ако ми продолжїи бѡгъ живѡтатъ) да послѣжимъ со сїчки те си сїлы на любезнїятъ нашъ рѣдъ, и да испїтамъ Бѡлгарско то цѣстїе съ какѡ ѡко глѣда камто Бѡлгаре те, съ благосѣрдно ли и благосклѡбно, илї съ шростно и завїстно. И за то зафащамъ ѡзъ леко ѡскушенїе то, сирѣчь ѡтъ малы те раѡсты послѣнно да

се кѣснемъ и за по голѣмы те, но пѣрвый мѣи ѡпытъ, прѣдъ добръ оуспѣхъ, зашѣто видѣхъ на свѣтъ пѣрво взаимнодѣи- телны те таблѣцы, а потѣмъ и Грамматѣка та на собствѣн- ныя нашь ѣзыкъ. И понѣже познахъ въ тебѣ пѣрвый мѣи ѡпытъ, зашѣо не ѣ было толако жестѣко Българско то шѣстѣе (какъбѣто шѣо смѣ мыслили до сегѣ) и зашѣо таа мѣсль не ѣ происходѣла ѡтъ дрѣго нишѣо, токло ѡтъ нашьто нерадѣнѣе за такѣва рѣботы, затѣо и имамъ благи надѣжды да прѣи- ме добръ оуспѣхъ и за мышленно то дѣло, съ който и ѡ- стаю ѡжидѣаа вѣшего тѣплаго сѣсѣрдѣа, и помоши,

Здравствѣи те.

КРАТКОЕ И ИМЕННОЕ
ИЗЛОЖЕНИЕ

За раздѣленіе то, начертаніе то, именованіе то;
и произношеніе то на-писменѣ та, и правила за сри-
цаніе то, просодіа та, и слогатъ, и за право то
чтеніе на-Греческіа ѱзыкъ.

ГЛАВА ПЕРВАЯ.

За раздѣленіе то на-писменѣ та.

„Греческій ѱзыкъ има 24 вѣквы.“

α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π.
ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.

„Онѣ се раздѣлаватъ на самогласны и согласны.

„Самогласны са седмь, α. ε. η. ι. ο. υ. ω.

„Согласны са седмнадесать, β. γ. δ. ζ. θ. κ. λ.
μ. ν. ξ. π. ρ. σ. τ. φ. χ. ψ.

„Отъ самогласны те бѣватъ двоегласны те
(Δίφθογγι τε.)

„Сички те двоегласны са десать.“

„Онѣ се раздѣлаватъ на Господственны и злоупотребительны.

„Господственны са шестъ, *αι, αυ, ει, ευ, οι, ου.* *)

„Злоупотребительны четъри, *α, η, ω, υ.*

„Самогласны те въквы се раздѣлаватъ на трѣ.

„на долги, *η, ω.*

„на кратки, *ε, ο.*

„на двовременны, *α, ι, υ.*

„Согласны те се раздѣлаватъ на шестъ.

„на согъвы (двоины) *ξ, ξ, ψ.*

„на тонки, *κ, π, τ.*

„на гъсты, *θ, φ, χ.*

„на средни, *β, γ, δ.*

„на непремѣнѣемы, *λ, μ, ν, ρ.*

„и на бѣдинственное, *σ.*

„Отъ самогласны те и согласны те бѣватъ слогове те *αν-θρω-πος.*

„Отъ слогове те бѣватъ рѣчи те *ανθρωπος.*

„Отъ рѣчи те става цѣло то слово, *ο ανθρωπος εστι ξων λογικον. ο θεος εποίησε τον υρανον, την γην, την θάλασσαν, και παντα τα εν αυτοις.*

„Цѣло то слово се раздѣлава на рѣчи, зашто то сичко нѣщо, *отъ шото ѣ собрано, на него мѣ-*

*) Нѣкои притѣратъ ѡбще двѣ двогласны, *ηυ* и *ου.* кой то се произносаатъ като *ηφ, ωφ.* и *ηυ* ѣ скѣпствена *Αττικομζ, α ου Ιωνικομζ. н. п. ηυτύχεν, κμήστε ευτύχεν. ωυτός, вл. αυτός.* но онѣ са претворѣны *отъ ευ, и αυ.*

же ѿ да се раздѣлай. Слово то ѣ собрано ѿтъ рѣчи, на рѣчи мѡже ѿ да се раздѣлай.

„Рѣчи те се раздѣлаватъ на слѡгове, *ἄνθρωπος*.

„Слѡгове те се раздѣлаватъ на писменá та, *α-ν-θ-ρ-ω-π-ο-ς*.

„Писменá та не мѡжатъ да се раздѣлаютъ на нищо, защо то ѡни са частъ саѡва малѣиша ѿ не раздѣана.

ГЛАВА ВТОРА

ЗА НАЧЕРТАНИЕ ТО, ИМЕНОВАНИЕ ТО, И
ПРОИЗНОШЕНИЕ ТО НА ПИСМЕНА ТА.

Α, α, ἄλφα. Произношен се като славенско то *азъ*, *ама*, *ана*. ѡно когáто се оуѣсѣдѣви произношате се ѿ двѣ те чисто, н. п. *Ἀαρὼν*, *Ἀβραάμ*. то не страда никогашъ, сѣрѣчь не прѣйма никое измѣненѣе гдѣ да се салчи, но всегда сохранява своѣятъ чѣстий ѿ бестѣственный гласъ. (а)

Β, β, βῆτα. Произношен се ѿ ѡно като славенско то *вѣди*. *βάλλω*, *βῆμα*. ѿ то когáто се оуѣсѣдѣви,

(а) *α*-та когáто ѣ оу *αι* дѣдогосъ гѣвиси гласятъ, защо то ѿ двѣте заедно нито като *α* нито като *ι* се произношатъ, но като *ε*, каккѡто що се види въ произношенѣе то на дѣдоггита. ѿ оу тãм дѣдогосъ *αι*, сохранява своѣятъ истый гласъ.

произно́сатсе ѿ двѣте чѣсто, н. п. Ἀββαθι, Σάββατον. ѿ ὄνο не стра́да нѣкогашъ прелѣнѣнїе.

Г, у, уа́ица. Не се произно́си като славѣнскїятъ глаго́лъ, но съ различно произноше́нїе, сѣрѣчь съ нево́то (съ нево́це то) ко́ето мо́же да наѣчи нѣко́й ѡтъ живъ тѣкмо гла́съ, зацо́то произноше́нїе то не мо́же да се ѡпи́ше се́каде тѣчно. ὄно стра́да прелѣнѣнїе. ѿ пѣрво кога́то се оу̀сѣгѣви не произно́сатсе ѿ двѣте со сво́ятъ си чѣстѣи гла́съ, но пѣрво то се произно́си като *у*, а вто́ро то като славѣнскїятъ глаго́лъ, а не като Грѣческо то уа́ица. н. п. ἄγγελος, така́ се произно́си ἄнγελόсъ. вто́ро, ѿ кога́то се намери́ предъ *κ*, *ξ*, *χ*, като *у* - се произно́си, н. п. ἄγκυρα, παγκόσμιος. φάραυξ, λάρυυξ. συχωρῶ, σύχυσις. произно́сатсе ἄнгура, пангѡсміѡсъ, фара́нкъсъ, ларѣнкъсъ, сѣнхѡрѡ́, сѣнхѣйе́съ. ѿ въ тѣм ѡбаче ѡста́нѣва ма́ло нѣко́е сокровѣнно произноше́нїице, ко́ето не мо́же да се ѡпи́ше, но трѣвѣва да го чѣе нѣко́й ѡтъ живъ гла́съ (в). *у* - та предъ само-

(в) въ славѣнска рѣчь кога́то се намери́ г предъ *κ*, чѣсто се произно́сатъ ѿ двѣте, а не като цю рѣко́хмъ за Грѣческо то *у*. зацо́то се́кой ѣзыкъ си ѿма сво́йство то. н. п. лѣгкїи, ма́гкїи, какво́то цю са писани така си се ѿ произно́сатъ, а въ чѣждѣте рѣчи трѣвѣва да сохрани́ваме ѿ не нѣхно то произноше́нїе, зацо́то а́ко го рече́ме въ чѣжестра́нна рѣчь какво́то цю ѣ писано растрѣрасе рѣчьта ѿ не значїи на ѡный ѣзыкъ нѣцю. Какво́то н. п. ἄγκυρα трѣвѣва да произно́симъ ἄнгу-

гласни те писмена ѿма двоѣко произношеніе, предъ α, ο, ω, дрѹго ѿче се произноси, а предъ ε, η, ι, υ, ѿ предъ διφ.θ.ο.γ.ги те що ѿматъ гласъ като ε, ѿ като ι, дрѹго ѿче. това ѿсто то да разѹмѣшиъ ѿ за χ-та ѿ за χ-то.

Δ, δ, δέλτα. ѿ ὄνό не сѣ произноси като славѣнско то добрѣ, но съ дѣзѣкатъ и зѣвѣте, δῶρον δέδωμι. за тѣ ѿ него ὄтъ живѣз тѣкмо гласъ мѣже да набѣчи нѣкой. ὄно кога то се οὐςβγѹвѣи произносаѣте ѿ двѣте чѣсто. н. п. κάδδος. ѿ тѣ нестрада нѣкогашъ нѣшо.

Ε, ε, ἔψιλον. ὄно се произноси каквѣто се произноси славѣнско то ε кога то стои по междѹ двѣ согласни писмена. н. п. менѣ тебѣ. ѿлѣ като росѣйско то ὄбращѣно ε. тако ѿ тѣ въ Грѣческіатъ ѿзѣкъ дѣ да ε ѿлѣ междѹ двѣ самогласни, ѿлѣ междѹ двѣ согласни, ѿлѣ ὄтъ край на-рѣчь тѣ, ѿлѣ на край, ѿлѣ въ средѣ, всегдѣ сохранѣва тѣмъ гласъ, н. п. ἐμετός, ὄтъ край ѿ по междѹ двѣ согласни. αἴεω, междѹ двѣ самогласни. ἐμὲ, ὄтъ край ѿ на край на-рѣчь тѣ. въ тѣмъ сѣчки те, все ὄдинъ гласъ.

ρα. Παυκράτιος (пагкратіѣ) панкратіѣ. а двѣ гг ѣднѣ по дрѹго не сѣ нахѣждатъ въ славѣнска рѣчь нѣкадѣ, за тѣ въ чѣжды те рѣчи трѣбѣва да чѣваме нѣхѣто произношеніе. н. п. ἄγγελз да произносиме ἄγγελз, ἄγγέι ἄγγέи, ѿ проч.

ѣма ѣψило то, сѣрѣчь ѣднѣкво произношеніе (г) ε-то въ ει δίφ.φ.ο.γ.γ.ο.ς.ζ гѣвиси гласѣтъ со всѣмъ, ѣ тѣкмо ѣѡта та се произноси.

Ζ, ξ, ξήτα. Произносите като славѣнско то землѣ. ξωή, ξήλος. ѣ ѡнѣ не страда никогаши нищо.

Η, η, ήτα. произносите ѣ тѣ като славѣнско то ѣже. η. π. ήος, ήχος, ήλιος. ѣ ѡнѣ никогдѣ не страда нищо.

Θ, θ, θήτα. ѣ ѡнѣ се произноси като ѡита, θεός, θυσία, но ѣ негово то произношеніе трѣбѣва да наѣчи нѣкой ѡтъ живѣз гласѣ, защѣто не мѣже сѣкой да го произноси тѣчно съ прилѣчно то мѣ произношеніе, но ѣднѣ го произносатъ като т, ѣ дрѣги като ф. ѣ види се да ѣ вселѣ трѣдно негово то произношеніе на Бѣлгарите, защѣто въ славѣнска рѣчь не сѣ нахѣжда тѣ никаде, но оупотревалѣвасе тѣкмо за чѣжезъичны рѣчи, η. π. Θεωμά, Θεόδωρος, Θεωώρος, Θεολογία, Θεαμάρι, ѣ ѡнѣ не страда нищо.

(г) ε-то въ славѣнскіятъ ѣзыкъ ѣма двоѣко произношеніе, ѣ когѣто стои ѡтъ край на-рѣчь тѣ произносите като ѣ, η. π. ѣгѣ като ѣгѣ, като ѣ-се произноси ѣ когѣто стои по самогласно, ѣлѣ помеждѣ двѣ самогласни, η. π. мѣѣ, като мѣѣ, тѣсѣлѣ, като тѣсѣлѣ. ѣ когѣто стои по согласно, тогѣва се произноси като Грѣческо то, менѣ, тѣбѣ, сѣбѣ, ѣ проч.

I, ι, ἰῶτα. ἢ ὄνό σε προηνόση κατὸ σлавένско το ἰ ἱερός, ἐλπίς, λιμήν. ἢ ἢε στράδα ἡήσο, τόκμο
вз дѣло-оггнѣте αι, ἢ υι, гдѣвилѣсе гласѡ.

K, κ, κάππα. ἢ ὄνό σε προηνόση κατὸ σлавένско το κάκο, κόσμος, σκάπτω, ὄνό κογάτο се наμέρη по γ, προηνόσηсе κατὸ σлавένскіятъ глаголъ, н. п. παγκόσμιος, ἄγκυρα, πανγόσμιοση, ἄγγυρα. ἢ κογάто се наμέρη по ν, подѣръ слѣдѣющн те ἄρθρα τὸν, τὴν, τοῖν, ταῖν, τῶν, ἢ по ἐν предлогъ, πάκη κατὸ глаголъ се проηνόση, н. п. τὸν κόσμον, τὴν κόλαση, τοῖν κροτάφον, ταῖν καρδίαιν, τῶν κόλπων, ἐν κόσμῳ, τὸνγόσμῳ, τннгόλαснъ, τннгротάφнъ, тнгардіенъ, τωнгόλпῳ, ἐнгόσμῳ. (Δ) ὄνό κογάто се оуѣдгдѣи проηνόсатсе ἢ двέте чѣсто, н. п. σάκκος, ζάκκος, ἐκκλησία. за двоѣко то проηношѣнѣ на-κάппа та предъ самогласны те, зрѣ въз Гάμμα та.

Λ, λ, λάμβδα. ἢ ὄνό се проηνόση κατὸ σлавένско το λῶδι. λαός, λόγος. ἢ κογάто се оуѣдгдѣи проηносатсе ἢ двέте чѣсто, н. п. ἀλλὰ σύλλογος, ἢ τὸ ἢε στράδα ἡήσο.

Μ, μ, μῦ. ἢ τὸ се проηνόση κατὸ σлавένско το мыслѣте, μόμος, μιῦμαι. ἢ κογάто се оуѣдгдѣи про-

(Δ) ἄ въз дрѣги слѣчан, сир. коγάто ѣ въз дрѣга рѣчь ν-то, ἄ въз дрѣга κ-та, тогáка се проηνόση чѣсто н. п. κλίνου κύριε τὸ ἕς σε, σῶσον κύριε τὸν λαόν σε, πολλῶν κακῶν αἴτιος.

изнѣсатсе ѡ двѣте чѣсто, н. п. *γάμμα, συμμετέχω.*
 ѡ δὲ не страда нищо.

Ν, ν, νῦ. ѡ δὲ се произнѣси като славѣнско то
 нѣшз, *νέος, νυνεχής.* ѡ τὸ κογѣтосе οὐτѣдѣбн про-
 изнѣсатсе ѡ двѣте чѣсто, н. п. *Ἄννα, μάνα.* ѡ ко-
 γѣто се намѣри предз. *π,* вх слѣдѣющн те *ἄρθρα τὸν,*
τὴν, τοῖν, ταῖν, τῶν, ѡ *ἐν,* н *συν* предаѡзи (какѡ-
 то шо рѣкохмѣ вх *κάππατα*) произнѣсисѣ като *μ.*
 н. п. *τὸν πατέρα* томватѣра, *τὴν πᾶσαν* тимватѣанз,
τῶν πετρῶν тивветрѣнз, *ἐν πέτρα* бивѣтра, *συν*
πάσι смватѣси. но когѣто стоѡ вх дрѣга рѣчь
ν-то, ѡ вх дрѣга *π*-то, тогѣва се произнѣсатз ѡ
 двѣте чѣсто, н. п. *σῶσον πάντας ἡμᾶς, θάνατον*
πατήσας, ἦτον ποτὲ. (какѡто шо се рѣче ѡ за
κάππατα).

Ξ, ξ, ξῶ. ѡ δὲ се произнѣси като кс. *ξένος, ξι-*
φος. ѡ вх славѣнска рѣчь не сѣ нахѡжда никогашз,
 но οὐпотревѣлѣвасѣ вх славѣнска та ѡзвѣка за ѡно-
 лзѣчнн рѣчи, н. п. *Ἀλεξάνδρз, Ξενοφόντз, Ἰρφα-*
ξάδз. ѡ δὲ не страда нищо.

Ο, ο, ὀμιχρὸν. ѡ τὸ се произнѣси като славѣн-
 ско то ѡнз. *ὄνος, ὄνομα.* ѡ когѣто се οὐтѣдѣбн про-
 изнѣсатсе ѡ двѣте чѣсто, н. п. *πρόοδος, ἐξ ἀπρόοπτι.*
 ѡ τὸ не страда нищо. (ε)

(ε) тѡкмо вх дѣфѣдѣгги те *οι,* ѡ *ου* страда, зашѡто вх
 пѣрвата си со всѣмз гѣбн гласѣтз, ѡ во втѡрата го
 ѡзмѣнѣва на дрѣгз.

Π, π, πῖ. ἢ ὄνο σε произно́си като славѣнскіятъ покѡй. πέπων, πίπτω. ἢ κογάτο се οὐρεῖγῖβνι произно́сатсе ἢ двѣ τε χίсто, н. п. ἵππος, κάππα. ἢ τὸ κογάто се намери по ν, вж ἄρθρατα τὸν, τὴν, τοῦν, ταῦν, τῶν, ἢ по предабзи те ἐν ἢ συν, такожде ἢ вж сложѣнны те рѣчи произно́снсе като славѣнско то в. н. п. τὸν πατέρα, τὴν παῖσαν, τῶν πενήτων, ἐν πασι, συν πατρὶ, ἐμπίπτω, συμπίπτω, като томбатѣра, тинбасанъ, томвенѣтонъ, бмбаси, симбатрѣ, бмбѣπτω, симпѣπτω. ἃ вж дрѣги сѣбчан произно́снсе, каквѣ то про доказáхμε вж κάππατα, ἢ вж ν-то, ἢ зрѣ тáмо.

Ρ, ρ, ρῶ. ἢ τὸ се произно́си като славѣнско то рци. ῥῆτωρ, ῥῆμα. ἢ κογάто се οὐρεῖγῖβνι произно́сатсе ἢ двѣ τε χίсто, н. п. ἐπίρρημα, Σάρρα, Συρράπτω. ἢ τὸ нестра́да нѣпро.

Σ, σ, σ, σῦμα. ἢ то се произно́си като славѣнско то сáво. σῶσον, σωτήρ. ἢ ὄно коγάто се οὐρεῖγῖβνι произно́сатсе ἢ двѣ τε χίсто, н. п. τάσσω, γλῶσσα. ἃ предъ сѣбдѣющн те вѣквы β, γ, δ, λ, μ, ν, ρ. произно́снсе като ξ. н. п. σβέννυμι, συέρα, εἰσδύνω εἰσλάμπω, κόσμος, εἰσνέω, ἰσραήλ, като ξβεν - ξυε, εἰσδω - εἰξλ - κοξμος - εἰξν - ἰξρ. (ж)

(ж) Бѣквата с, вж славѣнскіятъ ѱзыкъ не се произно́си предъ сѣчки те тѣа писмена като з, зацо то всáкѣй ѱзыкъ си ἡма свѡйство то, но тѣкмо предъ г, в, ἢ ж, н. п. сгарáю като згарáю, свытѣ като звытѣ. сжигáю като зжигáю. такожде ἢ коγάто се намери вж предабзъ

Т, τ, ταῦ. ἢ τό се произнѡден като славѣнско то твѣрдо. τότε, τέμνω. когато се οὐκ ἔδιδεν произнѡсаѣте ἢ двѣте χίστο. н. п. πράττω, Ἀττική. ὁνѡ когато се намерѣн въ средѣ рѣчь τὰ по ν, ἢ по ὀνία ἄρθρα ἢ предаѡзи цю то рѣкохме въ κάππατα, ἢ πῦ-то. произнѡсѣсе като славѣнско то д. н. п. Ἀντώνιος, ἐντιμος, ἐντόπιος, πάντα. като Ἰνδώνιος, ἔνδι-ἐνδὸ-πάνδα. τὸν τόπον, τὴν τιμὴν, τῶν τάφων, ἐν τόπῳ, σὺν τόπῳ, като τονδόконѣ, тиндѡминѣ, твнхдѡфвнѣ, ἐνδѡпῳ, снндѡкк. ἄ когато ἔ въ дрѣга рѣчь ν-то. тогава се произнѡси χίστο. н. п. σῶσον τὴς δέλης σε, εἰς ἐνρύχωρον τόπον, εἰς τὸν Ἰδιον τόπον, εἰς ἀνοιχτὸν τόπον. какиѡ то цю рѣкохме ἢ за κάππατα ἢ π-то.

Т, υ, ὑψιλόν. ἢ ὀнѡ се произнѡден като ἱ, ὕμνος, ὕψος, κύριος. (ἢ въ славѣнска рѣчь не сѣ нахѡжда никогдѡ, но οὐπотреваѡвѣсе тѡкмо за чѣжестрѡнны рѣчи. н. п. ὑπόστασις ἱποστάσι, Μύρον μύρο, πορφύρα πορφύρα, Κρύσαλλος κресѡлалѣ, Εὐθύμιος ἔγ.ὀ.γ.μ.ἱ.ἱ, Εὐρώπα ἔγρѡпа, Μωϋσῆς Μωυсѣй, Παῦλος Πάγουл) ἢ ὀнѡ страдѡ тѡкмо когато ἔ въ дѣф. ѡ.огги те αυ, ἢ ευ. ἢ когато тѣ двѣте дѣф. ѡ.онги прѡватѣ сѡми слѡгѣ безѣ дрѣги писмена, ἢ ἢ сто-

сѣ ἔромѣ предѣ нѣком рѣчь коѡ то запѡчина ἔтѣ г, б, ж. н. п. сѣ Гаврѡиломѣ, сѣ вѡгомѣ, сѣ жалѡстѡю. като згавр. збѡг. зжал. но въ чѣжестрѡнныте рѣчи трѣбѡва ἢ нѣ да сѡхранѡваме нѣхѡ то произнѡшенѣ. н. п. Ἰσραήλ, ἱсмаήλ, да произнѡсѣме като ἰзраήл, ἱзмаήл.

ΑΤΖ на κράη ρѣчь τὰ, τογάβα βз нѣчь се-пронзно-
 си като φ. н. π. αῦ, εῦ, βασιλεῦ, ξεῦ, φεῦ, като ἀφ,
 ἔφ. βασιλεῦφ, ξεφ, φεφ. ποδόβηκῆ ἢ κογάτο στοάτζ
 πρeдз сѣдѣющи те согла́снн писменà, κ, π, τ, θ, φ.
 χ, ξ, ψ, σ. н. π. ἔυκαρπος, ἔυπρεπῆς, αὐτὸς, αὐθις,
 ἔυφρωςύνη, ἔυχῆ, αὐξάνω, ἔυψύχιος, ἔυσεβῆς. ἃ πρeдз
 β, γ, δ, λ, μ, ν, ρ, ξ. ἢ πρeдз сѣчки те самогла́снн,
 като β-се пронзно́сн. н. π. ἔυβελος, αὐγῆ, ἔυδηλος, αὐ-
 λῆ, ἔυμορφος, ἔυνυς, ἔυρωσος, ἔυξηλος, ἔυάρεςος, ἔυ-
 εργέτης, ἢ πρόчал. (s). ἃ κογάτο ἔ υ - το βз τὰδ
 δίφ.φ.онгосз ου, τογάβα μδ се гѣβн гласò со βѣкмз,
 защòто се пронзно́сн Ѫ. ὑψιλον-то μακάρχ ἔ само-
 гла́сно, βз δίφ.φ.онги те óβáче держи мѣсто за со-
 гла́сно, защò каκκόто цю рéκοχаме нѣкогашз като
 φ, ἃ нѣкогашз като β-се пронзно́сн. ἃ κογάто
 στοάτζ надз нéго (òτζ гòре) двѣ κάпчицы (снр.
 знáμεнiе раздѣлiнiа) тоγάπα самò πρáβн слòгз, ἢ
 пронзно́снсе чiнсто, н. π. αῦλος като αῦλος, ἃ αὐ-
 λος като ἀβλός. τáκο ἢ αῦπνος, Μωϋσῆς, ἢ πρόчал.

Ф, φ, φѣ. ἢ τò се пронзно́сн като ф. φιλος,
 φέυω. ἢ βз славéнска ρѣчь не сè нахóжда, но оу-

(s) βз славéнска ρѣчь каκκόто не сè нахóжда υ, такà не
 сè наμiратз ἢ δίφ.онги αυ, ἢ ευ. ἢ за τò κογάто се
 наμeратз βз нѣкоа ρѣчь ἢ βз славéнски те ἢ лi βòλ-
 гарски те кнiги, трéβдка да сохрaнáβаме ἢ нiе Γρέче-
 сκò το пронзно́снiе. н. π. Πάβελз, Ἐνρῶπα, Ἐνδiμiй,
 Ἐνλáμπiй, Ἄνγeτз, като Πάβελз, Ἐνρῶπα, Ἐφдiμiй,
 Ἐβλáμπiй, Ἄνγeτз да пронзно́снiе.

потреблявасе за чѣжды рѣчи, н. п. φιλοσόφω, φιλοφείη, φараώνω, φάριςω, и ὄνδ не страда нищо въ произношеніе то.

Χ, χ, χι. и ὄнδ се произноси като славенско то Χ, χαῖρε, χριστός. и то не страда нищо. За двоако то негово произношеніе предъ самогласни те и дифтонги те, зрѣ въ Γάμμα та.

Ψ, ψ, ψι. и τό се произноси като не (иαι πσ) и въ славенска рѣчь не се нахожда и ὄнδ, но оупотреблявасе за чѣжды рѣчи, н. п. ψαλόω, ψαλίτης, самψώνω, ααψάκω, и то не страда нищо.

Ω, ω, ὠμέω, и τὸ се произноси като славен. ω. (иαι негово то произношеніе се опредѣлава въ стѣхотвореніе то) ὦμος, ὄμος, πῶς. и ὄнδ не страда нищо. (*)

ТѢКА ПРИНАДЛЕЖИ И ПРОИЗНОШЕНІЕ ТО НА-ДИФТОНГИ ТЕ (СИР. НА-ДВОЕГЛАСНИ ТЕ.)

Двоегласни те макάρω се и говоратъ двоегласни, не произносаѣте ὄваче съ два гласа, но съ еди́нъ, като прѣсти те самогласни, а выкатъ дво-

(*) назначи во ὄще, зацѣ оусѣгдѣлаемни те согласни ако и да не страдатъ нищо когато се оусѣгдѣлакатъ, по бо́лшей части ὄваче, произносаѣте като еди́нственни, а не като сѣгдѣи, н. п. ἀλλὰ като ἀλά, πολλὰ като πολὰ, γράμμα като γράμα, σάββατον като са́ба-тон, ἐπίρρημα като ἐπίρημα, γλῶσσα като γлѡ-са и прѣчаа.

гласни, (дифтонги) защото се състоятъ отъ двѣ самогласны бѣквы. ѿ господственни те оубо произносаѿте сѣдѣющимъ образомъ *αι (ε) αυ (αφ) ει (ι) ευ (εφ) οι (ι) ου (υ)*, а злоупотребителни те като прѣсти те самогласни.

КОНЕЦЪ

произношеніа писменъ ѿ дифтонговъ. (з).

(з) Придѣвка. Еллинскій ѿзыкъ ѣ доволнъ съ предизложенны те 24. бѣквы, ѿ съ дифтонги те, ѿ по много не мѣ ѣ потребно ни едно. но простоеллинскій (сир. греческѣ прѣстъ ѿзыкъ) не може да ѣ доволнъ само съ съ нѣхъ, защото трѣба да писѣка ѿ нѣкои чѣжды рѣчи, ѿли ѿ свои нѣкои испрѣчѣны (развалѣны) съ дрѣги писмена, коѣто се не нахѣждатъ въ тѣмъ 24-те. за то ѣнъ оупотреблѣка ѿ дрѣги ѣще четѣри писмена сложѣни, коѣто ѣбѣче произнеси като прѣсти, ѿ сѣтъ сѣдѣющѣ те, *υκ, μτ, ντ, τξ*.

„*Υκ* оубо оупотреблѣватъ за такѣва произношеніе, коѣто ѿма нашѣо галгѣлз. кога то сакатъ да пишатъ гѣмъ, гѣка, гѣбнъ, такѣ ги пишатъ *υκѣμι, υκѣκας, υκѣονι*. ѿ проч.

„*ντ*. За като славѣнско то доврѣ, н. п. дивѣнъ, *ντιβάνι*. доламѣ *ντολαμᾶς*. а нѣкои царѣградци такѣ пишатъ *διβάνι*. *δολαμᾶς*, сир. съ съ δѣλτα ѿ съ капка ѣтъ гѣре, коѣто произносаѿтъ като д. а дрѣги нѣкои ни то капка та тѣратъ но само съ δѣλτα-та, *δολαμᾶς, διβάνι, καθηφές*.

ГЛАВА ТРЪТІА

ЗА СРИЦАНИЕ ТО.

„Срицанието не ѣ дрѣго нѣщо, то̀кмо да ѡмѣнѣва нѣкой пѣрво ѣдно по ѣдно сички те писмена ко̀лкото се нахо̀ждатъ въ ѣдинъ сло̀гъ, а по̀сле да ги ѡзгласѣва (ѡзговѣра) чисто сички те ѡвъ ѣднѡшъ, а въ многосло̀жнѡ те рѣчи да повтѣра пѣрвѡ те сло̀гове. н. п. въ срицанието на-та̀м рѣчь *ἄνθρωπος*, говорѡме така̀, *ἄλφα νῦ ἄν*, *θῆτα ρῶ ὦμεγα θρω*, *ἄνθρω*, *πῖ ὀμικρὸν σῖγμα πο*, *ἄνθρωπος*, ѡлѡ по нѡвѡматъ взаѡмноѡчѡтеани (ἄλληλοδῆκτικῆς) спѡсѡбъз тако̀. *ἄν νῦ ἄν*, *θῆ ρῖ ω θρω* *ἄνθρω*, *πῖ ὀ σῖ πο*, *ἄνθρωπος*. ѡ въ дрѣги те тако̀.

„Когѡ то ѣдно со̀гласно писма се нахо̀жда по-мѣждѡ двѣ само̀гласни, то̀гѡва то̀ всѐгдѡ съ по-са̀ѣдно то̀ само̀гласно се срича, н. п. *ἔ-χω*, *φέ-ρω*, *λέ-γω*, то̀вѡ ὀвѡче бѡва въ прѡсты те то̀кмо рѣчи, за̀що̀ то̀ въ сло̀жѡннѡ те, каквѡ̀ то̀ ѣ сло̀жѡна рѣчь та̀ така̀ се ѡ дѣкан, н. п. *συν-α-γογῆ*, *συν-α-να-γρα-φῆ*, *ἕξ-ο-μο-λόγη-σις*, *ἐν-ε-σι*, *εἰσ-ά-γω*, *προσ-ά-γω*, *ὑ-περ-έ-χω*.

„тѣ. за като на̀шѐто ц. н. п. *τράκνον*, *τράκισμα*, *ἔτσι*, ца̀кнонъ ца̀кѡсма ѣцы. а нѣкой пѣтъ ѡ за ч. н. п. *τρώχα*, *τρώρος*, *τρετριβῆς*, чѡха, чѡросъ, черни-вѣ. а нѣкой пѣтъ, ѡ за като влѡшко̀то ц. (дж) н. п. *τρέπη*, *τελέπης*. цѣпъ, цѣлѣпъ.

„Κογά το се намератъ двѣ, ή αι τρι, ή αι η πό
 λιόγο самогласни въ една рѣчь едно по дрѣго,
 тогава всѣкое по вашка се срѣча, н. п. θε-ος, έ-
 ω-ος, δι-η-ο-ω, οι υι-οι, защо то всѣкое самогласно
 писма прѣви само злоупотребителенъ слогъ.

„Κογά το се намератъ двѣ согласни писмена по
 междѣ двѣ самогласни, ако са ѓтъ раздѣлими те
 пѣрво то се срѣча съ пѣрво то самогласно, а второ
 то съ послѣдно то, н. п. ορ-υη, παν-τα, αρχη. ако
 ли са ѓтъ нераздѣлими те η двѣ те се срѣчатъ съ
 послѣдно то самогласно. н. п. α-βροδ, α-υροδ, α-κτιδ,
 защо то тѣм се нахождатъ въ нѣкои рѣчи да сто-
 ѣтъ за едно ѓтъ крайнатъ. н. п. βροχω, γνωμη, κτη-
 μα. η проч.

„Ακοли се намератъ три согласни помеждѣ двѣ
 самогласни, ако са ѓтъ раздѣлими те, пѣрво то ѓтъ
 нѣхъ се срѣча съ пѣрво то самогласно, а дрѣгитε
 двѣ те съ послѣдно то. н. п. αν-θρωποδ, σκη-τρου.
 ако ли са ѓтъ нераздѣлими те η три те съ послѣ-
 дно то самогласно се срѣчатъ, н. п. αρχι-κρατηροδ-
 ο-σφρησιδ, ασπλαυχνοδ, ασκληπιοδ.

Α за да знаѣ нѣкои кой се писмена раздѣла-
 ватъ въ срѣцѣнѣ то α кой нѣ, ηзѣгатъ се пѣрво
 нераздѣлими те, η сѣтъ сѣдѣющитε. βδ, βλ, βρ,
 γλ, γν, γρ, δμ, δν, δρ, θλ, θν, θρ, κλ, κν, κρ, κτ,
 μν, πλ, πν, πρ, πτ, σβ, σδ, σκ, σκλ, σμ, σπ, σπλ,
 στ, στρ, σφ, σφρ, σχ, τι, τρ, φδ, φλ, φρ, χδ, χλ,
 χν, χρ, защо то тѣм сѣчки те нахождатсе да сто-

ἀττ να κῆπκ ὄττ κράνηττ να - ρῆκῆ τε, κακῶ το
 цю се види въ сѣдѣици те ρῆκῆ.

Π Χ Ο Ж Υ Ρ Τ Θ Ξ	βδ. βδελύττομαι,	κτ. κτείνω,	στρ. στρέφω,
	βλ. βλέπω,	μν. μνήμη,	σφ. σφαίρα,
	βρ. βρέχω,	πλ. πλάσσω,	σφρ. σφραγίς,
	γλ. γλώσσα,	πν. πνεῦμα,	σχ. σχῆμα,
	γν. γνώμη.	πρ. πρῶτος,	τμ. τμήμα,
	γρ. γράφω,	πτ. πτώσις,	τρ. τριάς,
	δμ. δμῶω,	σβ. σβέννυμι,	φθ. φθόνος,
	δν. δνοπαλίξω,	σθ. σθένος,	φλ. φλόξ,
	δρ. δρῶ,	σκ. σκιάπτω.	φρ. φρήν,
	θλ. θλώ,	σκλ. σκληρός,	χθ. χθών,
	θν. θνήσκω,	σμ. σμῆνος,	χλ. χλόη,
	θρ. θρίζω,	σπ. σπῶ,	χν. χνόη,
	κλ. κλαίω,	σπλ. σπλάγγνα,	χρ. χρῶμα.
κν. κνημῖς,	στ. στάσις,		
κρ. κρατῶ,		зрѣ на дѣлѣ	

ἀ-βρός, ἀ-γνός, ἀ-γρός, ἀ-κτις, Ἀσκληπιός, ἄ-ξρον, ἔ-
 βδομος, κό-σμος, νά-φθα, νε-κρός, νε-φρός, ὄ-πλον, ὄ-
 σφρησις, ἄ-σχημος, ἀ-τιμός, ἄ-τρεπτος, δέ-φθογγος, ἄ-
 φλεκτος, ἢ ἀρῆγι τὰκίβα.

раздѣляи те.

γδ, γκ, γχ, θμ, κμ, κτρ, κχ, λμ, λπ, λτ, μβ, νδ, νθ,
 ντ, ντρ, πτρ, πφ, ρπ, ρσ, ρχ, σθλ, σλ, σπρ, σρ, σχν.
 τθ, τν, φν, χθρ, χθ, χμ, ἢ εἰκῆ τε цю се οὐτῆδ-
 ελῶντκ. ββ, γγ, δδ, κκ, λλ, μμ, νν, ππ, σσ, ρρ, ττ, ἢ
 πρόчал.

„Τίς κογάτο се наλιέратτ въ средѣ ρῆκῆ τὰ раз-
 дѣλῶντсе въ срнцаніе то, сир. ако са двѣ, ἑдно

το сз пέρβο то самоγλάсно се срíча, á дрéго то сз втóро то, н. п. *αυ-κυρα, συ-χωρῶ*. áко ли са τρή, һаη пέρβο то óтх нíхх сз пέρβο то самоγλάсно, á послéдһи те двé те сз послéдһо то, н. п. *παυ-κράτιος, ἀλεξ-τρούων*. тáко η οὔτεδγδβλέһһи те сáβ-βα-тон, *Αυ-γελος, ἵπ-πος, σάκ-κος, ἀλ-λά, γραμ-μα, μάν-να, ἐπιρ-ρήμα, γλῶσ-σα, τάτ-τω*, η проч.

„Íоще трéвдва да знáеме зацò дíф.о.һгһи те (двоеглáсһи те) не раздéлáватсе һи то вх срһцáһи те, һи то вх раздéлáһи те на-һéкоμ рéчь, зацо то всáкоμ рéчь каквó то се срíча, такá се η дéли на слóгове, һаη η һнакх, всáкоμ рéчь каквó то се дéли на слóгове, такá се η срíча, н. п. *αἶ-νος, ἀν-λός, εἶ-δος, ἔν-δω, οἶ-κος, ἔ-τος, πι-σέυ-ω, κο-λα-κέν-ω*. η проч.

„á когá то самоγλάсһи те óтх коһто се состо-áтх дíф.о.һгһи те прáватх сáһи слóгове, тогáва се раздéлáватх со знáменíе то раздéлáһиá (") коé то се τéра һадх втóро то самоγλάсно, н. п. *ἀ-τ-διος, ἄ-υλος, χο-ικός*.

„слóжéһһи те рéчьи се раздéлáватх каквó то са сóβрaһһи, н. п. *συν-εκ-δοχή, παρά-κλητος, φιλό-ξενος, περι-λυπος, ἐξ-ομολόγησις, εἰς-ακῶ, προ-βλέ-πω, προσ-καλῶ, συν-έρχομαι*.

„Когá то двé раздéлáһһи, һаη слóжéһһи éдһá сз дрéга, рéчьи, óтфéрлáтх по éдһò самоγλάсно пíслa, тегáва óновá соγлáсно цо то се һаχóждa предх сáбдáющее знáменíе (') коé то се һменéва

ἀπόστροφος, εὐρίχαιε σο самогла́сно το на-σαῦδῶσιμα
 τα ρέχῃ, н. п. ἀφ' ὧ, καθ' ἡμέραν, παντ' ἔλεγον, та-
 κά σε εὐρίχαιε ἀφ' ὧ, καθ' ἡμέραν, παντέλεγον, τάκο
 παρῆχω, ὑφήλιος, νυχθήμερον, ἃ ἢ παρῆχω, ὑφή-
 λιος, νυχθήμερον, ἢ πρόχαλ.

Κονέυχ на-срицáнiе το.

ΓΛΩΒΑΪ ΤΕΤΒΕΡΤΙΑΔ

За просῶδiа та, сир. За гласοδδάρение то.

„Γρέεσκιῖ ἡζίκκ ἦμα τρὴ τόκμο ὀκείν, κοῖ-
 το σε βύκατκ πο Γρέεσκι τόни (οὔδάρениῖ) ἢ εκ
 τία τόκμο τρὴτε говόριμε ἢ четέме právo ρέχῃ
 τε какβό το са си вк Γρέεσκιатк ἡζίκк, сῆρчк
 надк коῖ το саогк ὧ ὀκεία та, τάμο ἢ ἢε οὔδάρ-
 аме εκ гласῶтк, н. п. вк тάλ ρέчῃ, ἀλλὰ, ἦμα τό-
 носк (οὔδάρение) на λίγῶса, за τὸ ἢ μὴ на λὰ οὔ-
 дάρаме ὀκεία та εκ гласῶтк, ἃ ἀκο да ἢεμаше ὀ-
 κεία та μόжеχме да ἄ ρεχέме ἢ ἀλλὰ, зацῶ το безк
 ἢελ коῖ το не знáε ἡζίκкатк не знáε ἢ гдῆ да οὔ-
 дάρη гласῶтк. ἃ κογá το ἄ ρεχέме ἀλλὰ, тогáва
 етáва дрῶга ρέчῃ, ἢ ἢε знáчи веке ὀновá цпто го
 знáчеше коγáто βέше ἀλλὰ (зацῶ το ἀλλὰ знáчи
 но, ἃ ἀλλὰ дрῶгá). τάκο ἢ вк саῦδῶσιμα τε ρέчῃ
 ἀργος ἢ ἀργός, βάτος βατός, μόνη μονή, ἐκτος ἐκτός,
 θεά θεά, θερμη θερμῇ, μῖσος μισός, πειθω πειθῶ,
 ἀνθη ἀνθει, δια διὰ, δῆλος δειλός, χρῆσος χρῆσός. ἢ

си те ѿ сѣрви те (каквѣ то ѿ влѣси се цю послѣдѣ-
вѣха) тѣкмо въ граждѣнски те си книги, а ѡтъ
церковны те не навѣждатъ ѡкѣи те, каквѣ то ѿ грѣ-
цѣ те (и). За тѣ говориме сегѣ за ѡкѣи те, кой
са, ѿ какеѣ са, ѿ гдѣ се тѣра всѣка ѡтъ нѣхъ въ
Грѣческіятъ ѿзыкъ.

„Тѣни (сир. ѡкѣи) са три { $\begin{array}{l} \delta\acute{\xi}\epsilon\iota\alpha \quad (') \\ \beta\alpha\rho\epsilon\iota\alpha \quad (') \\ \text{περισπωμένη} \quad (') \end{array}$

„ѡкѣи та ѿма трѣ мѣста { $\begin{array}{l} \lambda\eta\nu\sigma\alpha \dots \acute{\alpha}\gamma\alpha\theta\acute{\omicron}\varsigma. \quad (i) \\ \text{παραλήυσα} \dots \lambda\acute{\iota}\theta\omicron\varsigma. \\ \text{προπαραλήυσα} \acute{\alpha}\nu\theta\rho\omega\pi\omicron\varsigma. \end{array}$

(и) нѣкои сегашни болгарски списатели ѿкатъ совѣмъ
да ѡтмѣнатъ ѡкѣи те ѡтъ болгарскіятъ ѿзыкъ по при-
мѣратъ на-ѡвропейски те нарѣди, ѿ добръ вы былѣ то-
кѣ нѣшо, но понеже много безчѣнїе ѿ несогласїе се про-
изведи въ неѣ, ѿ сѣ ѡкѣи те ѿ безъ нѣхъ, затѣ не со-
гласѣватъ сѣчките да ги ѿсестѣватъ, но времѣ те цѣ
да ѿсправи тѣмъ недостѣтокъ.

(i) На лѣгѣса сѣкогашъ се тѣра *βαρεῖα*, когѣ то ѿма по
нѣмъ дрѣга рѣчь да послѣдѣва безъ нѣкое прѣсѣчѣнїе,
каквѣ то н. п. *ὁ καλὸς ἀγαπᾷ τὸν καλὸν, καὶ ὁ*
κακὸς τὸν κακόν. а когѣ то при лѣгѣса ѿма *τελεῖα*
συμῆ (совершенна тѣчка) тѣмо на лѣгѣса не сѣ тѣра
варїа но ѡкѣи, н. п. *ἀγαπᾷ τὸν θεόν.* рѣкохмѣ зацѣ
на лѣгѣса сѣкогашъ се тѣра варїа, ако ли ѣ совершен-
на тѣчка (*τελεῖα συμῆ*) ѡкѣи, но нѣ на сѣчките лѣ-
гѣси, зацѣмѣ то ѿма лѣгѣси цюто прїиматъ *περισπωμέ-*

нѣе да ги изгледѹваме, ѿ да ги произносиме (к)

(к) По трѣбака ѿ тога да знаеме, зашѹ въ славѣнскѣатъ ѿзыкъ не се нахождатъ никогашъ двѣ ѹксѣи надъ една рѣчь, но въ Грѣческѣатъ сдѣчакасе нѣкоѿ пѣть да си пращатъ ѣднѣ рѣчи ѹксѣа та на предидѣща та рѣчь, коѿ то се говоратъ *εὐκλιτικά*, затѹ кога то се намератъ двѣ ѹксѣи въ една рѣчь, като що ѣ тога *τῷ ὀνοματὸς σὺ, τὸ ὄνομά σὺ*, произносатсе ѿ двѣ те чисто, но перва та по славо, а втора та по живо (ако ѿ Кѹръ Дарварѣсъ въ своѣта си простоѣлинска Грамматѣка на страница 211, стихъ 1. говори, зашѹ въ такѹвъ сдѣчай, сир. кога то надъ една рѣчь стоѣтъ двѣ ѹксѣи, перва та ѹтъ нѣхъ совсѣмъ не се произнеси, сир. ѹстава недействѣтелна, а токмо втора та работи) тога ѹбѣче азъ мнѹ да се разѹмѣва само за простоѣлинскѣатъ ѿзыкъ, а не ѿ за чѣстятъ ѣллински, зашѹ то сѣчко нѣщо що то ѣ притворно, то ѣ токмо ѣдно подражанѣе на-ѣстѣственно то, а никогда не може да има сила ѿ действѣе коако то ѣстѣственно то, тако ѿ въ тѣа рѣчи *τὸ ὄνομά σὺ, τῷ ὀνοματὸς σὺ, ὁ ἥλιός μὲν, ὃ ἥλιέ μὲν*, первы те ѹксѣи са ѣстѣственны ѿ коренны, а вторы те привнесены ѹтъ послѣдствѣющѣи те наклонѣтельны (*εὐκλιτικά*) частѣцы, ѿ какѹд мѹжатъ да се прѣзратъ ѹнѣ всеконѣчно, ѿ да действѣкатъ токмо привнесены те;

„А кога то се намератъ въ една рѣчь ѿ *περισπομένη* ѿ *ὄξεϊα*, н. п. *εἶπέ μοι, ἢ γλωσσά μὲν*, само перѣспомѣни работи, а ѹксѣа та ѹстава недействѣтелна. ѿ тога бѣва, зашѹ то не мѹжатъ да се произнесѣтъ двѣ ѹксѣи чисто, кога то стоѣтъ надъ два, ѣдинъ по

„Δύχομε σα двὰ { *ψιλῆ* (')
 { *δασεια* (')

„Βελέκαλ ρέчи Γρέεσκα κοά το започίνα όтз самогаάсна вѣква, ήαι όтз δίφ.φ.оггосз (двоεгла-сна)πρίίμα вз начинάτεано то самогаάсно по ёдінз όтз тіа Δύχομε, сир. ήαι *ψιλῆ*, ήαι *δασεια*. н. п. *ἀγαπῶ, ἀρπάξω, ἀντὸς, ἔτος.* ἄ κοή ρέчи πρίίμαтз *ψιλῆ*, κοή *δασεια*, ήего μόже да наѣчи вѣкой вз Граммάτίка та гдѣ то са ήζοжέни сички те *δασυ-νόμενα* (цото πρίίμαтз *δασεια*) по алфάβнтѣ. όтз согаάсни те писмена само ёднѣ ρ, πρίίμα Δύχз, ή кога́то ёднὰ ρέчи зафаίца όтз ρ, тога́ва πρίίμα *δασεια*, н. п. *ῥῆμα, ῥάπτω.* ἄ кога́то се оуѣδгѣвн по сρέтз ρέчи тὰ ρ - то, тога́ пέρво то όтз нήчз πρίίμα *ψιλῆ*, ἄ втѣро то *δασεια*, н. п. *ἐπιῥῥῆμα συ-*

дрѣги, слѣгове. по кога́то се намератз двѣ варіи вз двὰ слѣга ёдінз по дрѣги, двѣче вз двѣ ρέчи, тога́ва нѣ пέρва та но втѣра та дѣйствѣва, н. п. *ὁ διὰ σὲ Θεοπάτωρ*, проиζнѣси се като *ὁ διὰ σὲ Θεοπάτωρ*. ήαι ἄко вѣде втѣра та періспωμένη тὰ дѣйствѣва, н. п. *διὰ σὲ, μετὰ σὲ*, като *διασὲ μετὰσὲ*. ἄ кога́то се намератз трѣи, тога́ка цо вѣка; тога́ само трѣта та раѣѣти, ἄ пέρви те двѣ те ёстакатз недѣйствѣтеаны, н. п. *ὑπὸ τὴν σὴν, μετὰ τὸ πάθος*, като *ὑπο τὴν σὴν, μετὰ τὸ πάθος*. τάκο ή ἄко вѣде ήέкол όтз нήчз ή *περισπωμένη*, н. п. *διὰ τῶ λόγυ, τῶν τῶ λόγυ.* ἄ чѣтыри; *τὶ τὸν τὸ νίκος*, пέρва та ή четкѣр-та та сѣ проиζнѣсатз.

ράπτω. (α) δέχομε τε не сὰ τόνοι. ср. δέξις) ἢ κολ-
 то рѣчь ἡμα δέχῃ, ἃ нѣма τόνοσз, ὡὰ се говорн
 по Грѣчески λέξις ἀτόνισοσ. (τὸ ἔσῃ ρѣчь безз δ-
 κεία.) какъ то цю сα сѣдѣющн те, ὡс, ὦ, ὠκ, εἰс, ἐν,
 εἰ, ἐс, ἐξ, ἐκ, ὀ, ἦ, οἰ, αἰ.

„Οτράστι сα δεῖ { ἀπόστροφος (')
 ὑποδιαβολή (,)

„Οτράστι се наричатз ὀνн, понѣже гдѣ то сто-
 ѱтз, κάзвватз защὸ страда нѣшо ὀнаа ρѣчь. ἢ
 ἀπόστροφος се тѣра тѣмо, гдѣ то ὅтз нѣкоа ρѣчь
 се нзвѣжда ὅднὸ самогласно πῖσμα, н. п. ἀλλ' ἐγῶ,
 δι' ἐμὲ, ἐπλήθυν' ἢ κακία, ἐχάθ' ἢ ἀρετῇ, κ' ἀσέβει',
 ἀθεῖα παντῶ ἐπικρατεῖ. влѣсто рецнн ἀλλὰ ἐγῶ, διὰ
 ἐμὲ, ἐπλήθυνε ἢ κακία, ἐχάθη ἢ ἀρετῇ, καὶ ἀσέβεια,
 ἀθεῖα παντῶ ἐπικρατεῖ.

„Υποδιαβολή се тѣра да разлнчи ρѣчь ὅтз ρѣчь,
 коῖ то ἡматз ὅднѣковз гласз, ἃ разлнчно знаме-
 нованнѣ, н. п. ὁ, τι, ὁ, τε, τό, τε, вз разлнчнѣ ὅτι, ὅτε,
 τότε. (м)

(α) нѣкои сбѣче нннѣшни Грѣчески списатели не тѣратз
 тѣа двѣ дѣхове надз двѣ ρρ. като безполѣзни ἢ нн-
 цю недѣйствиѣтели, ἃ вз старѣ то врѣме вѣднсе да сα
 ἡмѣли своѣто значѣннѣ ἢ дѣйствиѣ.

(м) ἀπόστροφος, ὑποδιαβολή, ὑποστυμῆ, ἢ ψιλλῆ, снч-
 кн те ἡматз ὅднѣкво начертаннѣ, но разлнчаватсе ὅтз
 мѣстѣ та имз, защὸ то всѣкое ὅтз ннхз ἡма сн мѣ-
 стѣто, коѣ гдѣ да се напнсѣва, ἢ трѣбѣва да го кѣ-
 зѣватз οὔχнтели те на мѣлкн те дѣца ὅтз οὔстз, за-
 щὸ то мнѣго пѣтн самъ чѣлз ἄзз да говоратз ὅднὸ

ЗА ΔΡΩΓΗ ΤΕ ΖΝΆΜΕΝΪΔ.

„Ὅκείν τε са сáмо за рѣчѣ τε да се произнó-
сатъ прáво ἢ сз подовáющѣатъ глáсз, каквóто цю
сá си вх ἡζύκατз, н. п. тáм рѣчѣ ἄνθρωπος да
не вѣхμε ἄ рекаὶ ἡέκογашз ἄνθρώπος, ἡλὶ ἄνθρω-
пóс, каквó то цю доказáхμε прострáнно вх начá-
ло то на-четвѣрта та главá, ἄ за цѣло то сáсво,
сѣрѣчѣ за ἑδίνз цѣлз рázговорз да знáе ἡέκοи
гдѣ да се запрѣ, ἢ гдѣ кóлко да постoи, ἡλὶ гдѣ
сз какóвз глáсз да четѣ пѣсано то, ἡма си дрóги
знáкове (нишáни) коὶ то се вѣкатъ по Грѣчески
σημεῖα (знáμενѪд) ἢ сѣтъ сáѣδδющи те

(,) ὑποσυμῆ.

(·) μέση συμῆ.

(.) τελεία συμῆ.

(") σημεῖον τῆς διαιρέσεως.

(-) σημεῖον ἐνώσεως.

(;) ἐρωτηματικόν.

(!) θαυμασικόν.

() παρένθεσις.

Прὶ τίá се сочислáватъ ἑ-
цѣ ἢ сáѣδδющи те пѣтъ.

(—) παῦλα.

(§) παράγραφος.

(*†) σημειωτικόν.

(,,) εἰσαγωγικόν.

(-) ὑφέν.

„Ὅтз τίá знáμενѪд коὶ гдѣ се тѣра, ἢ цю
знáчи сέκοε, трѣбѣва да ги кáзѣватъ оу́чѣтели те

кмѣсто дрóго то, когáто полѣтáшз ἡέкоε каквó се кѣка то-
кà ἡλὶ оновá знáμενѪе. ἄ когá то ἡмз знáатъ мѣстá та
коὶ гдѣ се тѣра, лѣсно мóжатъ да ги рáзличáватъ ἑ-
днò óтз дрóго. кáто н. п. вх тáм рѣчѣ ἀλλ' пѣрко то
ἑ δόχз (ψιλῆ), ἄ κтóро то стрáсть (ἀπόστροφος). ἢ
ò, те, пѣрко то ὑποδιαστολή, ἄ κтóро то ὑποσυμῆ.

като *ἄρτος, κρέας, οἶνος, ἀνά*. дрѣги троеслобжны, като *ἀγαθός, δίκαιος, οἰκτίρων*. дрѣги четверослобжны, като *ἐλεήμων, ἐλεύθερος, παράδεισος*. дрѣги пачтослобжны, като *εὐαγγέλιον, εὐδαιμονία, δεδοξασμένος*. ѿ прѣто рещи многослобжны, като *ὑψηλόκαρτιος, ἑκατονταπλασίον*, ѿ прѣчал. разайчестведе *ὀβάче* слогъ *ὄтз* *ἑдинослобжна рѣчь*, зашѣ то слого не значи нишо, н. п. *πα, νβ, πν, λα, γα*, а *ἑдинослобжна рѣчь* значи *ἑднѣ нешо*, н. п. *νβς, φῶς, πῦρ, πᾶς, χεῖρ, πῆς, ἕς, μῦς*. нахѣждатсе *ὀβάче* нѣкои слогове, които мѣжатъ да са заедно ѿ рѣчи, н. п. *σὺ, ναί, πῆ, πῶς, ὡς, μὲ, μοί, τῶ, τήν*, ѿ дрѣги такѣва.

ГЛАВНОЕ ПРѢВНО

ЗА ПОЗНАВАНІЕ ТО НА-СЛОВОЕ ТЕ.

„Кѣкото са самогласни писмена въ *ἑднѣ рѣчь*, тѣко са ѿ слогове, ѿлѣ ако ѿма ѿ нѣколко дѣф.огги въ нѣком рѣчь ѿ *ὄтз* се вротъ за по *ἑднѣ* самогласно, за тѣ кѣкото са самогласни ѿ дѣф.огги въ рѣчь тѣ, тѣко са ѿ слогове, н. п. *ἄνθρωπος, ἕρανοί*. ѿлѣ ако въ нѣком рѣчь се нахѣждатъ само нѣколко дѣф.огги, тѣко са ѿ слогове, н. п. *οἴχοι, μῦσαι, ἐν-ει-δεῖς*. всѣка рѣчь какѣто се срѣча, такѣ се ѿ дѣли на слогове, ѿлѣ

каквѣто се дѣлай на слѣгове, така се и срѣча. каквѣто цю доказáхмѣ прострáнно въ главá трѣтаа въ срѣцáнїе то.

КОНЕЦЪ

на-пáвнано то чтѣнїе и срѣцáнїе.

„Сїа вáмъ ѿ любѣзнїи дѣти ѿзъ въ дáръ приношѹ,
Бкрáтцѣ соврáвъ ѿ рáзнихъ грамáтїкъ, а вáсъ
всѣхъ прошѹ.

„И́къ да въ сїхъ оу́мъ вáшъ ещѣ и́зъ дѣтства на-
пáвнате,
И́во сїми недáвнаа оу́дѣвъ испáвнате.

1-
A

X
3.

1-
E,

